

जाहिरातीचे दर.

सालील पत्त्यावर चोकराी
करावी.व्यवस्थापक, अर्थ,
'दुर्गाधिवास' पुणे ४.

अर्थ

वर्गणीचे दर.

वार्षिक वर्गणी

रु. ४

(दयाल इंग्लिश माफ)
फिरकोळ अंकास
दोन आणे.

'अर्थ पत्र प्रवानः' इति कौटिल्यः अर्थमूलौ चर्मकामाविति । —कौटिलीय अर्थशास्त्र

संपादक—प्रो. वा. गो. काळे

सहसंपादक—श्री. वा. काळे

वर्ष ११

पुणे, बुधवार तारीख २१ फेब्रुवारी, १९४५

अंक ८

नोटीस.

दी बँक ऑफ औंध लिमिटेड औंध.

नोटीस देण्यांत येते की :-

बँकेच्या भागीदारांची सातवी सर्वसाधारण सभा रविवार
११ मार्च, १९४५ रोजी दुपारी ४ वाजता (स्ट. टा.) औंध
येथे श्रीयमार्ई देवीचे मंडपांत सालील कामाकरिता भरणार आहे.१ ३१ डिसेंबर, १९४४ अखेर संपलेल्या सालाबद्दलचा
डायरेक्टरांचा अहवाल, ताळेबंद, नफातोटापत्रक व
ऑडिटर यांचा रिपोर्ट स्वीकारून मंजूर करणे.

* २ डिव्हिडंड व बोनस जाहीर करणे.

३ व्यक्तिशः भागीदारांतर्फे दोन डायरेक्टर व सहकारी
सोसायट्यांतर्फे एक डायरेक्टर यांची निवडणूक करणे.४ श्री. वा. रा. वर्तक, जनरल मॅनेजर, यांची मॅनेजिंग डाय-
रेक्टर म्हणून बँकेचे आर्टिकल नं. ५८ ला अनुसरून
नेमणूक करणे.५ नवीन सालाकरिता ऑडिटर यांची नेमणूक करणे व
त्यांचे वेतन ठरविणे.

बोर्डाचे हुकुमावरून

औंध,

ता. १५ फेब्रुवारी, १९४५

वा. रा. वर्तक,
जनरल मॅनेजर.वि. सु.:-बँकेची ट्रॅन्सफर बुके ता. ११-३-४५ ते ता.
२४-३-४५ अखेर दोन्ही दिवस धरून बंद राहतील.* डिव्हिडंड मंजूर झाल्यानंतर ते सोमवार ता. २६ मार्च १९४५
पासून दिले जाईल. डिव्हिडंड वॉरंट्स भागीदारांच्या नोंदलेल्या
पत्त्यावर टपालाने पाठविली जातील. पन्ना बदलला असल्यास
बँकेकडे सत्वर कळवावे.

भोर स्टेट बँक, लिमिटेड

भोर येथे स्थापन झालेली भागीदारांची बँक
हेड ऑफिस : राजवाडा चौक, भोर.

(स्थापना—ऑ. १९४४)

—भांडवल—

अधिकृत विक्रीस काढलेले व सपलेले वसूल झालेले
रु. ५,००,००० रु. २,५०,००० रु. २,२५,०००
सेक्रेट भांडवल रु. ३,५०,०००

—डायरेक्टर बोर्ड—

रावबहादूर कृष्णराव रामराव शिंदे, बी. ए., चेअरमन.
श्री. व्ही. पी. बर्वे, श्री. ल. र. साने, श्री. ग. भै. साठे,
श्री. ल. रा. मोडक, श्री. शं. ना. कर्पे, श्री. म. व्यं. शिंगरे,
श्री. वि. वि. बावडेकर, श्री. व. वि. लोणकर.

बँकेची पहिली शाखा

लवकरच पाली, ता. सुधागड (भोर स्टेट)

येथे उघडली जाणार आहे.

बँकिंगचे सर्व व्यवहार केले जातात.

श्री. वा. काळे,
मॅनेजर.तयार कपड्यांचे
व्यापारी

महिंद्रकर ब्रदर्स

गिरगांव, मुंबई नं. ४ व बुधवार चौक, पुणे.

संस्थापक : कै. नानासाहेब सरपोतदार

पूना गेस्ट हाऊस

टेलिफोन
नं. ७७९

विविध माहिती

“ प्रवासांत टापाटपीकडे लक्ष पुरवा ”

प्रवासांत लष्करी सैनिकांनी स्वच्छता, लष्करी छाप व सर्व-साधारण हुशारी ह्यांकडे विशेष लक्ष पुरवावे, अशी कमांडर-इन-चीफनी हिंदी लष्करातील सैनिकांना सूचना केली आहे. रेल्वे स्टेशनांवर व आगगाडीच्या टब्यांत सैनिक हे बिनलष्करी लोकांचे लक्ष वेधतात व त्या लोकांच्या होणाऱ्या ग्राहक जनतेचे लष्करासंबंधी होणारे मत अवलंबून आहे. म्हणून स्वच्छता आणि टापाटपी राखण्याचा सैनिकांनी शक्य तो प्रयत्न करावा, अशी कमांडर-इन-चीफची सूचना आहे.

रंगीत कपाशीचे उत्पादन

रशियांत रंगीत कपाशीच्या लागवडीस प्रारंभ झाला आहे. चालू वर्षी ३,७०० एकरांत रंगीत कपाशीची लागवड होईल व तिचे १० लक्ष वार रंगीत कापड निघेल.

रहाणीच्या सर्चाचे मान

इंग्लंडमध्ये युद्धकाळांत रहाणीच्या सर्चाचे मान ३३% वाढले, परंतु कामगारांच्या वेतनांत ४५% वाढ झाली. हिंदुस्थानांत रहाणीच्या सर्चाचे मान २५% वाढले आहे व वेतनांतील सरासरी वाढ ५% आहे.

म्हैसूर संस्थानांतील सोन्याचे उत्पादन

म्हैसूर संस्थानांतील साणीतून सोने काढण्याचा घंदा चार कंपन्यांच्या हाती आहे. ह्या चारही कंपन्या इंग्लंडमध्ये स्थापन झालेल्या आहेत. साणीपैकी सर्वांत खोल साणीची खोली ९,०९१ फूट आहे. साणीत सुमारे २० हजार लोक कामावर आहेत. त्यापैकी २१८ युरोपियन, ४०३ अँग्लो-इंडियन व बाकीचे हिंदी आहेत. म्हैसूरमधील साणीतून आतांपर्यंत १५३ कोटि रुपयांचे सोने निघाले आहे. १९४३ साली म्हैसूर सरकाराला साणीच्या खंडाबद्दल १ कोटि, ९२ लक्ष रुपये मिळाले व कंपन्यांनी ५% ते ४०% डिव्हिडंड जाहीर करून ४५ लक्ष रुपये नफा वाटला.

विचित्र अपघात

फुटबॉलचा सामना बघणारा एक प्रेक्षक काडीने कान कोरित असता, चेंडू त्याचे हातावर आदळला व काडी कानांत खुपसली जाऊन त्या कानाने तो कायमचा बहिरा झाला.

सोन्याचा साठा

फेडरल रिझर्व्ह बुलेटिनने गेल्या पांच वर्षांतील चलनी सोन्याच्या साठ्याचे आकडे प्रसिद्ध केले आहेत. युद्धापूर्वी अमेरिकेजवळ २,२०४ कोटि डॉलरचे चलनी सोने होते. आतां ते कमी होऊन २,०८२ कोटि डॉलरवर आले आहे. इतर देशांजवळील चलनी सोन्याचा साठा वाढला आहे. इंग्लंड, जर्मनी, इटली व जपान ह्या देशांचे बाळत आकडे देण्यांत आलेले नाहीत.

चिनी व रशियन भाषा

अलाहाबाद विश्वविद्यालयांत रशियन व चिनी भाषांच्या अभ्यासाची व्यवस्था करण्यांत येत आहे.

ऑक्सफर्ड विश्वविद्यालयांतील पहिली स्त्री-प्रोफेसर

डॉ. इडा मॅन ह्यांस वार्षिक २,००० पौंड वेतनावर ऑक्सफर्ड युनिव्हर्सिटीने प्रोफेसर नेमले आहे. प्रोफेसरचा दर्जा प्राप्त होणारी ऑक्सफर्डमधील ही पहिलीच स्त्री आहे.

म्युच्युअल व सहकारी विमा कंपन्यासच लहान विम्यांची सवलत

“ जॉइंट स्टॉक विमा कंपन्यांना १,००० रुपयांखालील विमे स्वीकारतां येऊं नयेत, अशी कायद्याची तरतूद केली पाहिजे. म्युच्युअल कंपन्या व सहकारी सोसायट्यांवर मात्र हे बंधन असू नये. अशा कंपन्या व सोसायट्या ह्यांचे कार्य विम्यांचे सन्या तत्त्वांस धरून असल्याकारणाने त्यांचे इतर कंपन्यांपेक्षा जास्त महत्त्व आहे. ”— विमा कायदा दुरुस्तीच्या बिलावरील सिलेक्ट कमिटीच्या रिपोर्टांस सर विठ्ठलराव चंदावरकर ह्यांची भिन्नमतपत्रिका

जोधपूर कमर्शियल बँक, लि., जोधपूर

वरील नव्या बँकेने १ कोटि रुपयांचे भाग विक्रीस काढले आहेत, त्यांपैकी ५० लाखांचे भाग डायरेक्टर व त्यांचे स्नेही ह्यांनाच घेतले आहेत. मेसर्स कुळकर्णी आणि खानोलकर ह्या महाराष्ट्रीय ऑडिटरांच्या फर्मचे नांव बँकेच्या दोषां ऑडिटरांत पाहिले आहे.

आठ कोटि रुपयांच्या यंत्रसामुग्रीची खरेदी

—कृत्रिम सतांच्या कारखान्यासाठी हिंदुस्थान सरकारतर्फे ८,००,००,००० रुपयांची यंत्रसामुग्री परदेशांत खरेदी करावयाची आहे, त्याकरितां एक मंडळ इंग्लंड व अमेरिका येथे दौऱ्यावर जाणार आहे.

“ तंबाखूची राख जमा करा ”

धूम्रपान करणारांनी तंबाखूची राहिलेली राख टाकून न देतां जमा करून ठेवली तर, थोड्या काळांत पुष्कळ राख जमा होऊं शकेल. ह्या राखेंत सतांचे गुणधर्म असतात. तेव्हां “ राख जमा करा ” असा प्रचार करणे फायदेशीर होईल. तंबाखूच्या वाया जाणाऱ्या गोष्टींचा क्वायतशीर उपयोग वर्णन करतांना श्री. टी. नारायणराव ह्यांनी वरील सूचना केली आहे.

राष्ट्रीय युद्ध आषाढी

ह्या आषाढीचा राजकीय व वैयक्तिक पक्षांच्या प्रचारार्थ कांहीं प्रांतांत उपयोग केला असल्याचे सरकारास आढळून आल्यावरून ही आषाढी बंद करण्याचे सरकारने ठरविले आहे.

कोळशाच्या तुटवड्याचा कापडाचे उत्पादनावर परिणाम

कोळशाच्या तुटवड्यामुळे कापडाच्या गिरण्या बंद पडण्याचा प्रसंग कांहीं ठिकाणी आला, त्यामुळे जानेवारी महिन्यांत २ कोटि ३७ लक्ष वार कापडाचे उत्पादन कमी पडले. साहाजिकच त्या प्रमाणांत लोकांस होणारा कापडाचा पुरवठा मर्यादित होईल.

ग्रेट ब्रिटनमधील इनकमटॅक्स

इनकमटॅक्स व सरटॅक्स
%

कर वजा करण्यापूर्वी उत्पन्न (पौंड)	१९३८	१९४२
२५० साली	०.२	३.०
२५० ते ५००	२.९	१४.६
५००-१,०००	११.१	२८.०
१,०००-२,०००	१७.०	३८.७
२,०००-१०,०००	२८.९	५१.९
१०,०००-२०,०००	४३.७	७३.७
२०,००० वर	५६.७	८४.४

अर्थ

युद्धोत्तर काळांतील वहातुक-प्रश्नांची रूपरेषा

वहातुकीचे मार्ग नि साधनें हा राष्ट्रीय महत्त्वाचा प्रश्न आहे. क्लिप्तगने 'वहातुक म्हणजे संस्कृति' असे म्हटले आहे. हिंदुस्थानचे लष्करी व्हाइसरॉय लॉर्ड वेव्हल यापुढे जाऊन म्हणतात, 'युद्ध म्हणजे वहातुक.' या समन्वयाचा पढताळा ब्रह्मी युद्धांत चांगला येत आहे! मालाच्या आजच्या दुर्मिक्षाचे, दुष्कळाचे एक प्रमुख कारण वहातुकीच्या अडचणीतच सांपडते असे सांगण्यांत येते. सतत पांच वर्षे चौकेर लढाई देणाऱ्या जर्मनीत साहित्य नि सैनिक यांची प्रचंड ने-आण करण्याकरिता वहातुकीची व्यवस्था उत्कृष्ट असल्याचे सांगण्यांत येते. वहातुकीच्या मार्गावर नि साधनांवर सतत बाँबवृष्टि करण्यांतील भ्रमहि यावरून लक्षांत येण्यासारखे आहे.

परस्पर वैचारिक नि व्यावहारिक देवघेत्रीचे संबंध वाढण्यास सुलभ नि स्वस्त वहातुकीची व्यवस्था असल्यास मदत होते. युद्धापूर्वी आपल्या रोजच्या वापरण्यांत असलेल्या अनेक वस्तू निरनिराळ्या देशांत तयार झालेल्या असत. आज निरनिराळ्या देशांतील प्रत्यक्ष माणसेच आपल्या पहाण्यांत, ऐकण्यांत, परिचयांत येत आहेत. युद्धजन्य परिस्थितीमुळे आपल्या बदलणाऱ्या आचारांत कपडा-लक्षा, जेवण-खाण, समारंभ इत्यादींत परंप्रांतीय नि परदेशीय यांच्या परस्पर संबंधाने—सहवासाने आपल्या बदलणाऱ्या विचारांची भर पडत आहे. न कळत पण निश्चित आपण औद्योगिक संस्कृतीचा अंगिकार करित आहोत !

युद्धोत्तर सरकारी नि बिनसरकारी पुनर्घटनांच्या योजनांत वहातुकीच्या प्रश्नाला महत्त्वाचे स्थान देण्यांत आले आहे, त्याचे कारण उघडच आहे. आजच्या प्रवासाचे हाल आपणा सर्वांच्या परिचयाचे आहेत. ह्या परिस्थितीत सुधारणा होणे निकडीचे आहे. आजच तसे करता येत नाही. झाला कारणे अनेक आहेत. रेल्वे, रस्ते तयार करण्याकरिता लागणारी साधन-सामुग्री, मोटारी, आगबोटी, जहाजे, विमाने—ही तयार करण्याचे कारखाने येथे हिंदुस्थानांत नाहीत ! वाहने चालू ठेवण्यासाठी लागणारा किरकोळ माल हिंदुस्थानांत तयार करणारे सुसज्ज कारखाने फारच थोडे आहेत. त्यांच्या कामाची सुरुवात मुख्यतः युद्धकाळांतीलच आहे. रेल्वेची मालकी आता हिंदुस्थान सरकारची झालेली आहे. सरकारचे धोरण राजगी कंपन्यांची मालकी आपणाकडे घेण्याचे आहे. मोटारचा बंदी प्रामुख्याने हिंदी असणाऱ्या असंख्य लहान-मोठ्या कंपन्यांच्या हातांत आहे. तथापि त्यांचेवर मध्यवर्ती नियंत्रण नसल्याने सारी बुद्धि, कष्ट नि पैसा आपसांत चढाओढ करण्यांत खर्च झालेला दिसतो. रेल्वेशी चढाओढ हा प्रश्नहि महत्त्वाचा आहे. दर्याच्या वहातुकीत सिंदिया कंपनीशिवाय दुसरी कोणतीहि हिंदी कंपनी परदेशी कंपन्यांच्या चढाओढीत टिकू शकली नाही. हवाई वाहतुकीस नुकतीच सुरुवात झाली असून फक्त टाटा कंपनीचे हिंदी, नाव हवाई वहातुक करणाऱ्या कंपन्यांत आढळते.

हल्लीं महायुद्ध सुरू होण्यापूर्वीच रेल्वेला मोटारीची स्पर्धा जाणवू लागली होती. दोन्हीचा समन्वय घडवून आणण्याचे पद्धतशीर प्रयत्न करण्यांत आले. त्याचे इष्ट परिणाम झाले; तथापि स्पर्धा नाहीशी झाली नाही. युद्ध सुरू झाल्यापासून वहातुकीची साधनेच अपुरी पडत असल्याने स्पर्धेचा प्रश्नच राहिला नाही. तथापि युद्धोत्तरच्या काळांत रेल्वे-मोटार स्पर्धेचा प्रश्न पुनः उपास्थित होण्याची शक्यता असल्याने समन्वयाचे प्रयत्न आजपासूनच सुरू झाले आहेत. गेल्या महिन्यांत दिल्ली, येथे हिंदुस्थान सरकारचे युद्ध-वहातुक प्रमुख सर एडवर्ड बेथॉल यांनी आपल्या एका भाषणांत वहातुकीबाबतचे सरकारचे विचार मांडले आहेत. ज्या ठिकाणी रस्त्याने मोटार वहातुकीने काम भागण्यासारखे आहे तेथे नवीन रेल्वे नकोत. नागपूर योजनेप्रमाणे ४,००,००० मैल लांबीचे नवीन रस्ते हिंदुस्थानभर बांधण्याचा सरकारी संकल्प आहे. रस्ते आणि रेल्वे यांवर एकाच वेळी कोट्यवधि रुपये खर्च करणे योग्य नाही. रेल्वे बोर्डाचा कार्यक्रम दर वर्षी ५०० मैल रेल्वे रस्ते बांधण्याचा आहे. वाहून न्यावयाला अवजड पण किंमतीने कमी अशा कोळसा वगैरेसारख्या मालाकरिता रेल्वे रस्ते करण्याचा विचार करण्यांत येईल. युद्धोत्तर मोटार वहातुकीचे महत्त्व अधिक वाढेल.

रेल्वे हा मध्यवर्ती सरकारचा प्रश्न आहे तर रस्ते हे प्रांतिक सरकारचे खाते आहे. तेव्हा रेल्वे-मोटारीचा प्रश्न दोन्ही सरकारांच्या सल्लामसलतीने सोडविण्यांत यावयाचा आहे. मोटार-प्रवासाचे भाडे, मार्ग नि माल यांचे नियंत्रण करून उतारूच्या सुलसोईकडे अधिक लक्ष देण्यांत येईल. त्याकरिता प्रांतिक सरकारचे वहातुक-अधिकारी नेमण्यांत येतील. ज्या ठिकाणी मोटार नि रेल्वे यांच्यांत स्पर्धा होण्याचा संभव आहे त्या ठिकाणी मोटारची भाडी व रेल्वेची भाडी यांत समन्वय करण्यास येऊन त्याप्रमाणे वहातुकीची व्यवस्था करण्यांत येईल. मोटार कंपन्यांच्या मांडवलांत कांहीं भाग सरकारी मालकीच्या रेल्वे कंपन्या घेऊन रेल्वे-मोटार कंपन्यांचे संबंध एकमेकांना पूरक करण्याचा प्रयत्न करण्यांत येईल. मोटार कंपन्यांत मध्यवर्ती सरकारचा किती हात असावयाचा हे निरनिराळ्या परिस्थितीवर अवलंबून राहील. त्याबाबत हिंदुस्थान सरकार व प्रांतिक सरकार यांचा विचार-विनिमय होऊन यथाकाल काय ते जाहीर होईल. तथापि सरकारी नियंत्रणाचे तत्त्व सर्वसंपत असल्याचा निर्वाळा देण्यांत आला आहे. रेल्वे-मोटारीप्रमाणेच -अंतर्गत जल-वहातुकीचे दर, तसेच किनारी जल-वहातुकीचे दर ठरविण्यांत येणार आहेत. युद्धजन्य परिस्थितीमुळे जल-विम्याचे दर वाढल्यामुळे रेल्वेपेशी बोटीने माल नेण्याचे महाग पडू लागले. त्याबाबत सरकारने जबाबदारी स्वीकारून दोन्ही दर समान होतील अशी व्यवस्था केल्याचे गेल्या महिन्यांत जाहीर केले आहे.

हिंदुस्थानांत रेल्वेचे बॉयलर तयार करण्याकरिता टाटांना परवानगी मिळाली आहे. मोटारी बनविण्याकरिता वालचंद-बिर्ला यांच्या कंपन्या स्थापन झाल्या आहेत. हिंदुस्थानच्या संरक्षणाच्या दृष्टीने सुरू करावयाच्या उद्योग धंद्यांत प्रमुख असे बोटी बांधण्याचे कारखाने हिंदुस्थानांत काढण्यांत येतील असे हिंदुस्थान सरकारच्या युद्धोत्तर वाढ आणि नियोजन सात्याचे प्रमुख सर अर्देसीर दलाल यांनी आश्वासन दिले आहे. विमाने तयार करणाऱ्या कारखान्यांचे महत्त्व त्यांच्या घ्यानांत आहे असेहि त्यांनी सांगितले आहे. वहातुकीचा प्रश्न राष्ट्रीय महत्त्वाचा असल्याने वहातुकीची साधने कोणाच्या मालकीची आहेत आणि ती कोण पुरवितो ही गोष्ट जिम्हाळ्याची नि राष्ट्राचे भवितव्य ठरविणारी आहे.

शेअर बाजार

(श्री. व. वि. लोणकर, एम. ए., बी. कॉम., पुणे.)

हिंदुस्थान सरकारचे अंदाजपत्रक लवकरच सादर होणार असल्याने शेअर बाजार अंदाजपत्रकांत येणाऱ्या कमीजास्त करासंबंधी तर्क करण्यामध्ये गढून गेलेला दिसत आहे. त्यामुळे अंदाजपत्रक होऊन गेल्याशिवाय विशेष कोठल्याही प्रकारची हालचाल होईल असे दिसत नाही. इकडे त्रिराष्ट्र प्रमुखांच्या बैठकीवरून जर्मनीचा निकाल लागला जाण्याची अगदी नजिकच्या काळातील शक्यता व त्यामुळे युद्धसमाप्तीस अनुलक्षून घेण्यांत येणारी दक्षता व नुकत्याच कोहिनूर गिरणीने अपेक्षे-विरुद्ध कमी दिलेले दुसऱ्या सहामाहीचे व्याज (रु. ११ + ५) तसेच मोरारजीचेही नुकतेच जाहीर झालेले रु. १२ यांमुळे बाजारातील वातावरण स्वस्थ राहण्याकडे झुकत आहे. नुकत्याच बाहेर पडलेल्या रेल्वेच्या 'नाणा-सड्यांतील' टाटा कंपनीला मिळणाऱ्या कंत्राटाच्या निश्चित बातमीमुळे टाटा डिफेंड ऑर्डिनरी विशेष मजबुती दाखवीत आहे. नुकतेच हे दोन्ही बरेच पडून गेले असल्या कारणाने यांची सरेदी नजिकच्या काळांत थोडीफार फायदेशीर ठरल्याखेरीज राहणार नाही असे वाटते. सिमेंट

कंपनीला नवीन भाग विकण्याला परवानगी मिळालेली आहे व कोणी एका मोठ्या मारवाडी आसामीने ४० हजार शेअर्स उचलले या बातमीने सिमेंटचे भाव झपाट्याने २२८० वरून २३९ पर्यंत चढले. मात्र या भावामध्ये नवीन शेअर मिळाला तरीसुद्धा सिमेंटला आकर्षकपणा दिसत नाही. देशांतल्या मारवाडी मंडळींनी या लढाईमध्ये अपरंपार पैसा मिळविला असल्याकारणाने चांगल्या कंपनीच्या शेअर्सला त्यांच्याकडून निश्चित टेका मिळेल असे धरून चालण्यास हरकत नाही.

मद्रासच्या बाजारामध्ये शेतीवर प्राप्तीचा कर बसविणार अशी बातमी आहे. तसेच म्हैसूर सरकार पुढील वर्षापासून जादा नफ्यावर कराची आकारणी करणार या बातमीमुळे मद्रासचे शेअर्स अगदी थंड आहेत. तिकडील 'वसंत' ३०० च्या आसपास, 'पंकज' २८० चे आसपास, 'बकिंगहॅम' ३०० चे आसपास, 'मडुरा' ७० चे सुमारांस, 'म्हैसूर फिलेचर' २० चे सुमारांस आणि 'दखन शुगर' आणि 'अवकारी' ८५ ला गुतविणारांना सुचविले जात आहेत.

ज्यांना थोडासा नफा अगदी बेताचे जोखमीवर मिळविण्याची इच्छा आहे त्यांना चालू भावांत बेलापूर, प्रीमिअर कंस्ट्रक्शन, आणि टाटा ऑर्डिनरी हे सहकार्य करतील अशी उमेद बाळगण्यास हरकत नाही.

मुंबई शेअर बाजार

(मेसर्स व्ही. एम्. लिमिटेड, आणि कं. पुणे ४ ह्यांकडून)

१९४४ मधील चढतार	दिलेले व्याज + संश्लि + अंतिम	व्याज केव्हा मिळते	कंपनीचे नांव	मूल रु.	दि. १३/२/४५	१४/२/४५	१५/२/४५	१६/२/४५	१९/२/४५
२३१५; १९१६	१२९-८-९	ऑगस्ट	टाटा डिफेंड्स	३०	२१००-०-०	२०९२-८-०	२१०७-८-०	२१३३-१२-०	२१४०-०-०
४३५; ३६९	२३-०-०	ऑगस्ट	टाटा ऑर्डिनरी	७५	३९१-०-०	३६९-०-०	३९१-८-०	३९७-०-०	३९८-०-०
२२०१; १६९५	२५-०-०	मार्च-सप्टे.	वॉम्बे डार्ग	२५०	१७८५-०-०	१७६५-०-०	१७७०-०-०	१७८०-०-०	१७८३-१२-०
७६५; ५३३	१६-०-०	मार्च-सप्टे.	कोहिनूर	१००	५९५-०-०	५८४-०-०	५८७-०-०	५९६-०-०	५९९-०-०
६५३; ४७५	३५-०-०	मे	स्वदेशी	१००	५३३-०-०	५२८-०-०	५३१-०-०	५३३-०-०	५३६-०-०
४९८; ३६१	१०-०-०	नोव्हें-एप्रिल	नागपुर	१००	३८५-०-०	३८०-८-०	३८२-०-०	३८५-०-०	३८५-०-०
३७७; २६५	२५-०-०	एप्रिल	फिनले	१००	३०३-०-०	२९९-०-०	३०४-०-०	३०७-०-०	३०८-०-०
३९४; २८२	६-०-०	ऑक्टो-एप्रिल	गोकाक	१००	२९८-०-०	२९५-८-०	२९४-०-०	२९६-०-०	२९८-८-०
३०५; २१८	४-०-०	जाने-जुलै	सिल्वेक्स	५०	२६०-०-०	२५४-८-०	२५६-८-०	२६०-०-०	२६०-०-०
५-१०-६; ३-६	०-३-०	मे	अपोली	२	४-१-६	४-१-०	४-१-०	४-२-६	४-२-०
२१-१४; १३-४-६	१-४-०	मे	इं. यु. ऑर्डि.	१०	१४-१२-०	१४-८-६	१४-१०-६	१४-१५-०	१४-१५-०
४-६; २-७	०-५-०	मे	" डिफेंड्स	१	३-१-९	३-२-०	३-१-६	३-२-६	३-२-०
१२७०; ६३०	१११-०-०	जुलै	इंदूर माळवा	१००	६९२-८-०	६८०-०-०	६८२-८-०	६९३-१२-०	६९०-०-०
२५४; २१६	७-०-०	जानेवारी	असो. सिमेंट	१००	२३४-१२-०	२३६-०-०	२३८-०-०	२३९-०-०	२३६-८-०
२५९; २१९	९-०-०	जानेवारी	बेलापूर शुगर	५०	२२०-८-०	२२२-०-०	२२७-०-०	२२७-०-०	२२४-८-०
५७५; ३७६	७-८-०	डिसेंबर	वॉम्बे बर्मा	१२५	५५०-०-०	५४७-८-०	५४५-०-०	५५०-०-०	५४७-८-०
९३-१२; ७३	२-०-०	जुलै	न्यू इंडिया अॅ.	१५	८०-०-०	८०-८-०	८०-८-०	८१-०-०	८१-४-०
३८; २९-२	१-४-०	जानेवारी	शिंदिया स्टीम	१५	३४-४-०	३३-१५-०	३४-०-०	३४-८-०	३४-६-०
८५; ४८	३-४-०	एप्रिल	शिवराजपुर	१०	५५-०-०	५३-८-०	५४-०-०	५५-८-०	५५-८-०
३३; १९	टाटा केमिकल	१०	२०-४-०	२०-४-०	२१-१२-०	२१-१२-०	२०-१४-०
१०; ६८-१२	३-०-०	सप्टेंबर	टाटा ऑर्डि	२५	६९-१२-०	६९-८-०	६९-८-०	६९-८-०	६९-१२-०
			३ इ रोसे	१००	९९-८-६	९९-८-०	९९-८-३	९९-८-३	९९-१०-६

वर्ग पुस्तके (टा. बुके) बंद

कोहिनूर मिल्ल १६-२-४५ ते १४-३-४५

बी. आय. सी. २८-२-४५ ते २८-३-४५

वैक ऑफ इंडिया १६-२-४५ ते ३-३-४५

वैक ऑफ वरोडा १६-२-४५ ते ८-३-४५

न्यू सेट मिल्ल

"

दि. १९-२-४५

३% व्हिक्टरी लोन = ९९ रु. १२ आ.

स्फुट विचार

विमान वहातूक आणि हिंदुस्थान

हवाई वहातूकीच्या प्रश्नांचा विचार करण्याकरिता अमेरिकेंत आंतरराष्ट्रीय परिषद नुकतीच भरली होती. परिषदेस हजर रहाण्याकरिता गेलेल्या हिंदुस्थान सरकारच्या प्रतिनिधींत सर गुरुनाथ बेवूर हे एक होते. पौरात्य नि पाश्चिमात्य देश यांमधील दुवा या नात्याने हिंदुस्थानचें आंतरराष्ट्रीय हवाई मार्गांतील भौगोलिक स्थान विशेष महत्त्वाचें आहे. त्या दृष्टीने आंतरराष्ट्रीय परिषदेने नेमलेल्या कौन्सिलवर हिंदुस्थानचा प्रतिनिधि असणें क्रम प्राप्त होतें. तथापि तसें प्रथम झालें नाहीं; नंतर, निवडून आलेल्या व्यूबाच्या प्रतिनिधीने आपलें नांव मागे घेऊन हिंदुस्थानला कौन्सिलवर जागा मिळवून दिली. या परिषदेत हवाई-स्वातंत्र्याबाबत पुढील ठराव संमत झाले. (१) प्रत्येक देशाला आपली अंतर्गत वहातूक स्वतःकडे ठेवण्याचा व ती वहातूक कोणी करावयाची हें ठरविण्याचा अधिकार आहे. (२) प्रत्येक देशाची त्याच्या हद्दीतील हवाईमार्गांवर मालकी आहे. (३) न उतरतां परमुलत्वावरून विमान नेणें, तेलपाणी करण्याकरितां किंवा कांहीं विशेष कारणाकरितां परमुलत्वांत उतरणें, ज्या देशाचें विमान असेल त्या देशांतील उतारू नि माल परमुलत्वांत उतरविणें या तीन हवाई स्वातंत्र्याबाबत एकमत झालें. (४) परमुलत्वांतील उतारू नि माल विमानांत घेणें या व्यापारी स्वातंत्र्याबाबत-चवथ्या हवाई स्वातंत्र्याबाबत-तीव्र मतभेद दिवून आले. विमानउत्पादनांत मागसलेल्या हिंदुस्थानसारख्या देशांना नि सध्या लष्करी विमान-निर्मितींत गुंतलेल्या इंग्लंडसारख्या देशांना व्यापारी हवाई वहातूकींत योग्य तो भाग घेण्यास कालावधि लागेल. त्याकारणाकरितां त्यांनीं वरील मुद्याबाबत आपला विरोध स्पष्ट करून त्याबाबत आग्रह घरला. ह्या प्रश्नाचा परिषदेने नेमलेल्या कौन्सिलने विचार करावयाचा असल्याने विषय संपलेला नाहीं. हिंदुस्थानांत हवाई वहातूक बरीच वाढली असून युद्धोत्तर काळांत अधिक शक्तीचीं नि सुखसोईनीं युक्त अशीं विमानें येतील. मालाची ने-आण करण्याकरितां जरी विमानांचा फारसा उपयोग करण्यांत आला नाहीं तरी उतारू नि टपाल यांच्याकरितां बराच उपयोग होईल. तीनशे पायलट तरी युद्धोत्तर हवाई वहातूकीकरितां लागतील असा सरकारी अंदाज आहे.

हातमागाच्या कापडावर नियंत्रण कां नाहीं ?

गिरण्यांस थोडें कमी सूत मिळालें तरी चालेल; परंतु हातमागांची गरज पूर्णपणें भागावी ह्या दृष्टीने गिरण्यांतील मागांच्या संख्येवर व माग चालविण्याच्या काळावर बंधनें घालण्यांत आली आहेत. सप्टेंबर, १९४४ मधील माग व त्यांचे उत्पादनं द्यापेक्षा ज्यास्त माग व उत्पादन कायदेशीर नाहीं. हातमागाच्या कापडाची किंमत मात्र नियंत्रित नाहीं. "हातमागांस सूत मिळवून देऊन त्यांच्या नफेबाजीस सहाय दिल्यासारखें होत आहे; हातमागावरील कापडाच्या किंमतीवर कांहींतरी नियंत्रण बसवून नियंत्रित किंमतीच्या कापडाचें बाजारांतील प्रमाण वाढविणें इष्ट आहे, असा गिरणीवाल्यांचा अभिप्राय आहे."

दि बँक ऑफ ऑथ लि., ऑथ

वरील बँकेच्या भाग भांडवलांत ३१ डिसेंबर १९४४ अखेर संपलेल्या वर्षी १,८२० रुपयांची वाढ झाली. मुदती ठेवी परत केल्यामुळे बँकेचें खेळतें भांडवल तीन लक्ष रुपयांनी कमी झालें. इतर ठेवींत चांगली वाढ झाली आहे. मुदती ठेवीवरील व्याजाचा दर जास्त असतो, ह्या दृष्टीने ठेवींच्या सात्यांतील हा फरक बँकेचा धंदा अधिक किफायतशीर होण्यास सहाय्यकारक आहे. अहवालाचे वर्षी बँकेस १५,८६० रुपये निव्वळ नफा झाला. बँकेच्या खेळत्या भांडवलाचे मानानें नफ्याचा हा आंकडा अतिशय समाधानकारक आहे. कमिशन व हुंडणावळ आणि किरकोळ उत्पन्न ह्यांचे जमेचे आंकडे अनुक्रमें १३,२६६ रु. व ६,०६२ रु. असे आहेत. इतर बँकांशी तुलना करतां बँक ऑफ ऑथने १०३ लक्ष रुपयांच्या खेळत्या भांडवलावर मिळविलेले उत्पन्न व नफा ह्यांचे आंकडे निश्चित उदून दिसतील. नफ्यापैकी ६,००० रुपये रिझर्व्ह फंडांत जाणार असून भागीदारांस ४% दिव्हिडंड व २% बोनस असे देण्यासाठी ८,२२७ रुपयांचा विनियोग होणार आहे. आगळे ग्लास वर्क्स लि.चे मॅनेजिंग एजंट श्री. श्री. प्र. आगळे हे बँकेच्या संचालक मंडळाचे अध्यक्ष असून श्री. बा. रा. वर्तक हे जनरल मॅनेजर आहेत. त्यांच्या नेतृत्वासाठी बँकेने गेल्या वर्षी मिळविलेले यश अभिनंदनीय आहे.

हिंदी रेल्वे बजेट

१९४४-४५ च्या हिंदी रेल्वेजच्या हिशेबांत ४२ कोटी रुपयांचा व १९४५-४६ च्या हिशेबांत ३६३ कोटी रुपयांचा वाढावा राहिल, असा अंदाज आहे. रेल्वेजचें उत्पन्न वाढलें आहे, त्याचा विनियोग, रेल्वेजची भारी दराची खरेदी व भारी दराने केलेली कामे ह्यांचा बोजा हलका करण्याकडे करण्यांत यावयाचा आहे. त्याकरितां मोठाल्या रकमा खर्ची टाकल्या जातील. उरणाच्या वाढाव्यांतून चालू वर्षी मध्यवर्ती सरकारास ३२ कोटी रुपये मिळतील. पुढील वर्षीहि तितकेच मिळावेत, अशी अपेक्षा आहे. रेल्वेजच्या दरांत वाढ होईल अशी भीति कांहीं ठिकाणीं व्यक्त केली जात होती, परंतु अशी वाढ करण्याचा सरकारचा विचार नाहीं. हिंदी रेल्वेजनीं गेल्या सहा वर्षीत दाखविलेल्या वाढाव्याची रकम २७५ कोटी रुपये भरते ! तिसऱ्या वर्गाच्या उतारूचे हाल कमी होण्यास त्या वाढाव्याचा आज कांहींहि उपयोग होऊं शकत नसल्याकारणानें, रेल्वेजच्या किफायतशीर कारभाराबद्दल सामान्य मनुष्यास विशेष आनंद वाटण्याजोगा नाहीं.

म्यूर मिल्स कं. लि.

वरील कंपनीने भागीदारांस ४०% दिव्हिडंड जाहीर केले आहे. १९४१ साली ३०%, १९४२ साली ५०% व १९४३ साली ७०% दिव्हिडंड देण्यांत आले होते.

मिहूर ग्लास अँड पॅनमल वर्क्स लि.

आगळे ग्लास वर्क्स लि. च्या मॅनेजिंग एजन्सीसालील वरील कंपनीचा कारखाना कोळशाचा तुटवड्यामुळे १९४४ साली सात महिने बंद होता. तथापि, पांच महिन्यांत ४,६६,३०० रुपयांचें उत्पादन झालें व ३९,४७५ रुपये निव्वळ नफा उरला. भागीदारांस १०% नफा मिळाला. मॅनेजिंग एजंट कंपनीचे वाट्यास १३,१४२ रुपये कमिशन आले.

बँकेचा निष्काळजीपणा

साउथ इंडिया मॅच फॅक्टरी लिक्विडेशनमध्ये गेल्यामुळे मद्रास हायकोर्टाने तिचा कारभार गुंडाळण्याच्या दृष्टीने मद्रास हायकोर्टाचे अॅडव्होकेट एम्. रामचंद्रराव यांना ऑफिशिअल लिक्विडेटर म्हणून नेमले; त्यांनी लिक्विडेटर म्हणून कंपनीची मालमत्ता शमसुद्दीन शैथरे यांस विकली; शमसुद्दीन शैथरे यांनी लिक्विडेटर यांस एरु रु. २०० चा चेक दिला व रु. ५०५० चा साधा चेक 'एम. रामचंद्रराव ऑफिशिअल लिक्विडेटर दावा नं. ११३१ अन्वये' याप्रमाणे दिला; सदरचा चेक 'मद्रास प्रॉव्हिन्शियल को-ऑपरेटिव्ह बँक लि.' या बँकेवर दिला होता. सदरच्या बँकेत चेक वटवून त्याचे पैसे एम. रामचंद्रराव यांनी वसूल केले; त्यामुळे हायकोर्टाने आपला स्वतःचा दुसरा ऑफिशिअल लिक्विडेटर नेमला व त्याने म. प्रॉ. को. बँकेवर सदर रुपयांबाबत दावा लावून पैसे वसूल केले. ऑ. लिक्विडेटरचे असे म्हणणे पढले की बँकेने एम. रामचंद्रराव यांस पैसे देण्यांत हलगर्जीपणा दाखविला. चेकवर एम. रामचंद्रराव ऑफिशिअल लिक्विडेटर असे वर्णन असता एम. रामचंद्रराव यांस व्यक्तिशः पैसे देण्यांत बँकेने निष्काळजीपणा दाखविला. कारण इंडियन कंपनीज अॅक्ट कलम २४४ एफ प्रमाणे लिक्विडेटरने अशा परिस्थितीत लिक्विडेशनमध्ये गेलेल्या कंपन्यांच्या नावे शेडचूल्ड बँकेत सात उघडावे आणि सर्व रकमा तेथे जमा कराव्यात. तेव्हां कोणत्याही बँकेवर लिक्विडेटरच्या नावे चेक आला तरी अशा बँकांनी स्वतः पैसे न देता अशा शेडचूल्ड बँकेमार्फत सदरच्या चेकसची वटवट करावी. याप्रमाणे मद्रास प्रॉव्हिन्शियल को-ऑपरेटिव्ह बँकेने जाणीव न ठेवल्याने तिला पुनः सदर रुपयांची भरपाई करून द्यावी लागली. याप्रमाणे कायद्याने केलेली तरतूद बँकेने लक्षांत न घेतल्याने तिच्याकडून हलगर्जीपणा झाल्याचे गृहीत धरण्यांत आले. म. प्रॉ. को. बँकेच्या अधिकारीवर्गाने सदरच्या कायद्याची आपणास जाणीव नव्हती असे कोर्टास सांगितले, परंतु कायद्याचे अज्ञान हे कायद्याच्या कचाट्यांतून सुटण्याची सबब होत नाही असा निर्णय देऊन हायकोर्टाने बँकेविरुद्ध हुकूमनामा केला.

"ट्रस्ट ऑफ इंडिया"चे श्री. जगन्नाथमहाराज ह्यांस चहापार्टी

सोमवार ता. ५ फेब्रुवारी १९४५ रोजी दि. ट्रस्ट ऑफ इंडिया कंपनीचे चेअरमन श्री. सरदार जगन्नाथ महाराज यांना नागपूरचे त्यांचे मुकामांत कंपनीचे नागपूर येथील डायरेक्टर रा. सदाशिव कुष्णराव फाटक यांनी चहापार्टी दिली. महाराज, उत्तरादाखल भाषण करतांना म्हणाले:—'कंपनीचे स्वर्चाचे प्रमाण योग्य त्या मर्यादित राहावे, याबद्दल बोर्ड विशेष दक्षता घेत आहे. स्वर्चाचे अंदाजपत्रक अक्चुअरीचे सल्ल्याने केले जाते. अंदाजपत्रकाचे बाहेरील स्वर्चाची भरपाई बोर्ड व व्यवस्थापक यांचे फी व मुशाहिरा ह्यांतून केली जावी, असे बोर्डाने ठरविले आहे. १९४४ साली कंपनीस एकंदर अकरा लाखांचे नवीन पॉलिसीचे काम मिळाले, त्यापैकी एक लाखापेक्षा जास्त काम नागपूर विभागातर्फे आले.' अध्यक्षांचे आभार मानतांना रा. सदाशिवराव-फाटक यांनी नागपूर इन्व्हेस्टर्स लि. या नांवाची कंपनी रजिस्टर करण्याचा आपला उद्देश जाहीर केला.

शिवाजीच्या स्थानिक आख्यायिका कळवा

व्यक्तीच्या चरित्रांत आठवणींचा जो उपयोग त्याच प्रकारचा छत्रपति श्रीशिवाजीमहाजांच्या आख्यायिकांचा. म्हणून त्यांचा शोध काळजीपूर्वक झाला पाहिजे. परंपरेने चालत आलेल्या अशा आख्यायिका कळविल्यास येत्या 'हिंदवी स्वराज्य स्मृति' प्रसंगाने प्रसिद्ध व्हावयाच्या 'सह्याद्रीच्या विशेषांकांत' त्याचा तारतम्याने समावेश करण्याचा विचार आहे. अशा गोष्टींचा संग्रह शिवकालच्या सर्वांगीण इतिहासाच्या दृष्टीने कमी उपयोगाचा नाही. माहिती पाठवितांना आख्यायिकेतील स्थळ, व्यक्ति व शक्य तर काल यांचा शक्य तितका स्पष्ट निर्देश करावा. माहिती कोणाकडून व केव्हां मिळाली हे न चुकता लिहावे.

दि. वि. काळे,
संपादक, सह्याद्री

डॉ. सर राधाकृष्णन् यांची श्रीधृतपापेश्वर कारखान्यास भेट

डॉ. सर राधाकृष्णन् यांनी श्रीधृतपापेश्वर कारखान्यास नुकतीच भेट दिली त्याप्रसंगी श्री. वै. नानासाहेब पुराणिक हे डॉ. सर राधाकृष्णन् यांना श्रीधृतपापेश्वरची हस्तिदंती मूर्ति अर्पण करित असतांना घेतलेले छायाचित्र.

पुण्यांत क्लिअरिंग हाऊसची आवश्यकता
लि. आ. म.

सध्या पुण्यामध्ये एकंदर १६ बँका आहेत व कॅम्पमध्ये ५ आहेत. आणखी नवीन बँका येत आहेत व येणार आहेत. जसजशी बँकांची संख्या वाढू लागेल तसतसे प्रत्येक बँकेचे दुसऱ्या बँकेवर रोजचे स्थानिक वसुलीचे प्रमाण वाढणार व त्याचे पैसे देवघेवचे प्रमाणही वाढणारच.

लोकांमध्ये बँकिंगचा इतका प्रसार वाढला आहे की, साधारण व्यापार करणारा व्यापारीसुद्धा बँकेत खाते उघडतो आणि एकाच बँकेत खाते उघडून थांबतो असे नाही, तर शक्य असेल तर एक ना अनेक बँकेत तो आपले खाते ठेवितो. या व इतर अनेक कारणांमुळे सध्या स्थानिक वसुलीचे सुद्धा इतके काम वाढले आहे की, रोजच्या रोज प्रत्येक बँकेस, प्रत्येक बँकेत आपला स्वतःचा मनुष्य पाठवून पैसे आणवे लागतात. असे पैसे आणणे एक तर फारच त्रासाचे होते व त्यांत घोकाहि फार आहेत. शक्य तितका त्रास टाळण्याकरता कांहीं कांहीं बँका आपसा-आपसांतील देणे-घेणे चेकच्या व इतर अन्य गोष्टीने भागवून घेतात, परंतु देणे घेणे जर परस्पर कांहीं कारणाने सर्वासच भागवतां आले तर त्यापासून बँकांना सारखा फायदा होणार आहे, आणि असे परस्पर देणे घेणे भागवण्याचा मार्ग एकच आहे व तो म्हणजे " क्लिअरिंग हाऊस "ची योजना हा होय.

मुंबईमध्ये अर्थात पुण्यापेक्षा किती तरी पटीने अनेक बँका आहेत, व त्यामुळे तेथे क्लिअरिंगची योजना आवश्यक होतेच व त्याप्रमाणे तेथे आहेही. पण दिवसेंदिवस पुण्यामध्येहि बँका वाढत आहेत व आणखी वाढणार आहेत, त्यामुळे आतां पुण्यासहि " क्लिअरिंग हाऊस "ची उणीव भासू लागली आहे व त्याची आतां जरूरी आहे. मागे एकदा या बाबतीत इंपीरिअल बँकेने प्रयत्न केला होता व योजनाही तयार झाली होती पण पुढे कांहींच प्रगती झाली नाही. या बाबतीत इंपीरिअल बँकेनेच पुढाकार घेऊन " क्लिअरिंग हाऊसची " योजना तयार केली पाहिजे. त्यामुळे सर्वच बँकांना आपले देणे-घेणे परस्पर क्लिअरिंग हाऊसचे मागे भागवितां येऊन सर्वांचा त्रास वाचेल, व त्या दृष्टीने इतर बँकांनीहि त्यांत पुढाकार घेऊन " क्लिअरिंग हाऊस "ची योजना अमलांत आणण्याची खटपट अवश्य केली पाहिजे.

आकड्यांची कसरत

(१) इंग्रजी लिपीची २६ अक्षरे
६२०,४४८४०१७,३३२३९४३,९३,००,०००

(६२० कोटी, कोटी, कोटी)

वेगळाल्या पद्धतींनी जुळवितां येतात.

(२) इसवी सनाच्या सुरवातीला १ रुपया ३% चक्रवाढ व्याजाने गुंतवला असतां, तर त्याचे आतां

११,४५०००००,००००००,००००००,००००००

(सुमारे ११३ कोटी, कोटी, कोटी, कोटी) रुपये झाले असते.

रिशर्व्ह बँकेचे डायरेक्टर

श्री. के. जी. आंबेगांवकर, आय. सी. एस., ह्यांची हिंदुस्थान सरकारने रिशर्व्ह बँकेचे डायरेक्टर म्हणून नेमणूक केली आहे.

महाराष्ट्र शारदेचीं तेजस्वी ग्रंथरत्नें
वाचून पैसा व ज्ञान मिळवा !

श्रीमंत कसे व्हावे ?

या माग्यवर्धक पुस्तकांत संपत्ति मिळविण्याचे सुंदर मार्ग दिले आहेत. हे तुमचे कौटुंबिक जीवन सुखी करून हजारों रु. मिळवून देईल ! संकटांत मार्गदर्शक होईल व आर्थिक स्वातंत्र्याच्या पायावर उभे राहाण्यास शिकवील ! अर्थशास्त्रातील निवडक वेचे, नवीं तरवे व नवे सिद्धांत तुम्हाला औद्योगिक क्षेत्रांत यशस्वी करतात. किं. १॥ रु. व्ही. पी. नं. १०१५ रु.

१०० टक्के यश !

अर्थात यशाचा सूर्योदय. हे पुस्तक व्यवहार, व्यापार व उद्योगधंदे यांत विनयूक्त यश कसे मिळवावे ते शिकवील व कर्तव्यगार बनवील ! उत्साही तरुणाना अत्यंत उपयुक्त व वाचनीय आहे. किं. १ रु. ५ आ. व्ही. पी. नं. १ रु. १० आ.

काम आणि कामिनी

तरुण स्त्री-पुरुषांच्या नैसर्गिक कामसौख्याचे सुंदर मार्गदर्शन करते व स्त्रीस्वभावाची सरी कल्पना देते. यातील काम देवतापूजन, वधुवर संशोधन, आणि विश्वसोदर्याची बाजारपेठ ही प्रकरणे तुम्हाला फारच आवडतील ! चित्ताकर्षक व गोड विचारसरणी यामुळे आनंदालवृद्धना सारसंच भिष बनले आहे. किं. १॥ रु. व्ही. पी. नं. १ रु. १५ आ.

मृत्युलोकाचा प्रवास !

मृत्युशास्त्रावरील अपूर्व कथानक ! यांत मानवी जन्ममृत्यूचे द्वंद्व युद्ध, मरणोत्तर आत्म्याच्या विलक्षण हालचाली, स्मशानांतील सांखळा गोंधळ, अस्थिसंदेश, आत्म्याचे अमरत्व व तुमचे स्वर्गावरोहण इ. कुठेही न वाचलेली आश्चर्यकारक माहिती आली आहे. किं. १ रु. व्ही. पी. नं. १ रु. ६ आ.

चारी पुस्तकांसाठी फक्त ५ रु. ५ आ. ची म. ऑ. करा. पुस्तके घरपोच पाठवू.

मेसर्स विपट आणि मंडळी, कराड, जि. सातारा.

कांहीं ताजीं पुस्तके

दि टाइम फॉर डिसिजन (ले. समर वेल्स, अमेरिकेचे माजी अंडर सेक्रेटरी ऑफ स्टेट, किं. ९ रु. १२ आ.) आंतर-राष्ट्रीय प्रश्न सोडविण्यासाठी जागतिक योजना मि. वेल्स ह्यांनी सूचविली असून ती ह्या पुस्तकांत वर्णिली आहे व गेल्या २५ वर्षांतील अमेरिकन धोरणाची त्यांनी पहाणी केली आहे. मि. वेल्ससारख्यांच्या पहिल्या दर्जाच्या लेखणीतून उतरलेले हे पुस्तक मनोरंजक व उद्बोधक झाले असून त्यांची भाषा सडेतोड व विचार निर्भीड आहेत.

रिफॉर्म ऑफ लोकल सेल्फ गव्हर्मेंट इन इंडिया (ले. एम. पी. शर्मा, एम. ए., डी. लिट, अलाहाबाद युनिव्हर्सिटी किं. २ रु. ८ आ.) ह्या पुस्तकांत लेखकाने हिंदी स्थानिक स्वराज्य संस्थांची तपशीलवार माहिती दिली असून त्यांच्या सुधारणेचा मार्ग दर्शविला आहे.

दि फ्यूचर ऑफ दि रुपी (ले. प्रो. सी. एन. वकील व प्रो. जे. जे. अंजारिया, किं. १ रु. ४ आ.) रुपयाची अंतर्गत व परदेशांतील किंमत किती असावी, ह्यासंबंधी युद्धोत्तर प्रश्न उपस्थित होतील, त्यांची शास्त्रशुद्ध चर्चा प्रस्तुत पुस्तिकेत करण्यांत आलेली आहे.

डेक्कन बुक स्टॉल, पुणे ४

श्री. पी. बेडेकर
आणि सन्स लि.
मुंबई.
मसाल्याचे व्यापारी
पुणे एजंट:—
द. ना. हेजीब

“मागोरा”चा अभिनव व आश्चर्यकारक शोध

ढेकणांच्या उदबत्त्या

(ABC)

BUG COILS (ABC)

प्रत्येक उदबत्ती रात्रभर जळते व तोंपर्यंत ढेकून आपले ठिकाण सोडून बाहेर येत नाहीत. विशिष्ट पुरामुळे हा चमत्कार होतो. बॉक्समध्ये १२ तांबड्या उदबत्त्या तांबड्या पॅकिंगमध्ये बॉक्स किं. रु. १०८, ट. स. निराळा.

दि मागोरा केमिकल कं. लि.,
हिराबाग, पुणे २

डागर
याच्या
बालामूर्ति
अशक्त मुले
सशक्त होतात

— कोको प्या —

कोको हे उत्कृष्ट पेयाच आहे. सध्यांच्या अजडचा-
ईच्या दिवसांत तर अशा पेयाची अधिक जरूरी आहे.

“सॅचवर्क”

कोकोची मागणी करा. म्हणजे स्वस्त, उत्कृष्ट व शुद्ध
कोको मिळेल.

—साठे चॉकलेट बक्स,
पुणे २.

पुणे चीफ एजंट :

मे. श्रीदत्त एजन्सी

१०० रविवार पेठ,
मोती चौक, पुणे २.

कोल्हापूर विक्रेते :

मे. भागवत आणि कं.

कांच लाइन

सातारा जिल्हा एजंट :

मे. जोशी आणि
मंडळी

भिवानी पेठ.

सांड
टोमॅटो
कम्पाउन्ड

(ए. सी. सी. विटमिनयुक्त)

सुविधापक, पाचक व शक्ति. रूक

न लागणे, पंडुरोग, रिकेट्स व अशक्तता

पांवर अत्यंत उपयोगी.

ओ रि जि न ल

ब्रा म्ही ते ला चे

कारखानदार.

द. कृ. सांडू ब्रदर्स, चेंबूर, लिमिटेड.
मॅन्यु. केमिस्टस् व ड्रुगिस्टस्.
चेंबूर, मुंबई.

⇒ न्यू इंडिया इंडस्ट्रीज लि. ⇒

(Approved Re-readers and Approved Contractors)

२६ लॅमिंग्टन नॉर्थ, मुंबई ११.

अध्यक्ष:—श्री. ग. स. मराठे, अकचुअरी.

महाराष्ट्रातील रबराचा प्रमुख कारखाना

★ गिरणीचे रोलर्स

★ रबरी हातमोजे

★ छापखान्यांचे रोलर्स

★ रीमोल्ड टायर्स.

★ रबरी बॉशर्स

★ सॉलिड व्हील्स

व इतर रबरी माल तयार होतो.

पु. ग. मराठे

मॅनेजिंग डायरेक्टर.